

EUROPEJSKI INSPEKTOR OCHRONY DANYCH

Streszczenie opinii Europejskiego Inspektora Ochrony Danych na temat wniosków w sprawie dyrektyw dotyczących norm dla organów ds. równości w dziedzinie równego traktowania

(2023/C 64/13)

(Pełny tekst niniejszej opinii jest dostępny w wersji angielskiej, francuskiej i niemieckiej na stronie internetowej EIOD <https://edps.europa.eu>)

7 grudnia 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek w sprawie dyrektywy Rady dotyczącej norm funkcjonowania organów ds. równości w obszarze równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, równego traktowania osób w dziedzinie zatrudnienia i pracy bez względu na wyznawaną religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, oraz uchylająca art. 13 dyrektywy 2000/43/WE i art. 12 dyrektywy 2004/113/WE ⁽¹⁾, oraz wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w dziedzinie równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz uchylająca art. 20 dyrektywy 2006/54/WE i art. 11 dyrektywy 2010/41/UE ⁽²⁾.

Celem wniosków jest ustanowienie minimalnych wymogów dotyczących funkcjonowania organów ds. równości, aby zwiększyć ich skuteczność i zagwarantować ich niezależność z zamiarem wzmocnienia stosowania zasady równego traktowania.

Niniejszą opinię EIOD wydano w odpowiedzi na konsultacje przeprowadzone przez Komisję Europejską dnia 8 grudnia 2022 r. zgodnie z art. 42 ust. 1 EUDPR ⁽³⁾.

Europejski Inspektor Ochrony Danych z zadowoleniem przyjmuje takie cele. Zauważa, że sprawozdania, które organy ds. równości przedstawiałyby zgodnie z art. 15, nie powinny zawierać danych osobowych oraz że współpraca określona w art. 12, a także monitorowanie na podstawie art. 16, nie powinny obejmować przetwarzania danych osobowych.

W związku z tym jego zalecenia koncentrują się na art. 18 dotyczącym przetwarzania danych osobowych. W szczególności zaleca zwiększenie pewności prawa dla organów ds. równości poprzez uznanie art. 18 wniosków za podstawę prawną przetwarzania danych oraz wyraźne powiązanie z art. 9 RODO ⁽⁴⁾ w odniesieniu do szczególnych kategorii danych osobowych. Zaleca wyjaśnienie zakresu art. 18 ust. 1 wniosków, tak aby obejmował nie tylko gromadzenie, ale również późniejsze przetwarzanie danych osobowych przez organy ds. równości, w razie potrzeby, wyczerpujący wykaz wszystkich szczególnych kategorii danych osobowych w rozumieniu RODO, które mogą być przetwarzane na podstawie wniosków, a także wyjaśnienie odpowiednich i konkretnych środków ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą, wymaganych w art. 9 ust. 2 lit. g) RODO.

⁽¹⁾ COM(2022) 689 final.

⁽²⁾ COM(2022) 688 final.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

1. WPROWADZENIE

1. 7 grudnia 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła wniosek w sprawie dyrektywy Rady dotyczącej norm funkcjonowania organów ds. równości w obszarze równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne, równego traktowania osób w dziedzinie zatrudnienia i pracy bez względu na wyznawaną religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług, oraz uchylająca art. 13 dyrektywy 2000/43/WE⁽⁵⁾ i art. 12 dyrektywy 2004/113/WE⁽⁶⁾ („wniosek dotyczący równego traktowania”) oraz wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm dotyczących organów ds. równości w dziedzinie równego traktowania i równości szans kobiet i mężczyzn w zakresie zatrudnienia i pracy oraz uchylająca art. 20 dyrektywy 2006/54/WE⁽⁷⁾ i art. 11 dyrektywy 2010/41/UE⁽⁸⁾ („wniosek dotyczący równości szans”).
2. Celem wniosku dotyczącego równego traktowania⁽⁹⁾ jest ustanowienie minimalnych wymogów dotyczących funkcjonowania organów ds. równości w celu poprawy ich skuteczności i zagwarantowania ich niezależności z zamiarem wzmocnienia stosowania zasady równego traktowania wynikającej z dyrektyw Rady 79/7/EWG⁽¹⁰⁾ (zakaz dyskryminacji ze względu na płeć, w dziedzinie zabezpieczenia społecznego), 2000/43/WE (która zakazuje dyskryminacji ze względu na pochodzenie rasowe lub etniczne), 2000/78/WE⁽¹¹⁾ (która zakazuje dyskryminacji ze względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną w odniesieniu do zatrudnienia, pracy i kształcenia zawodowego) oraz 2004/113/WE (która zakazuje dyskryminacji ze względu na płeć w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług).
3. Wniosek w sprawie równego traktowania stanowi część kilku strategii i planów działania przyjętych w celu osiągnięcia Unii równości: strategii na rzecz równouprawnienia płci⁽¹²⁾, planu działania przeciwko rasizmowi⁽¹³⁾, unijnych ram strategicznych na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów⁽¹⁴⁾, strategii na rzecz równości osób LGBTIQ⁽¹⁵⁾ oraz strategii na rzecz praw osób niepełnosprawnych⁽¹⁶⁾. Mowa o niej również w strategii zwalczania antysemityzmu i wspierania życia żydowskiego⁽¹⁷⁾.
4. Celem wniosku w sprawie równości szans⁽¹⁸⁾ jest ustanowienie minimalnych wymogów dotyczących funkcjonowania organów ds. równości dla poprawy ich skuteczności i zagwarantowania ich niezależności z zamiarem wzmocnienia stosowania zasady równego traktowania wynikającej z dyrektyw 2006/54/EC i 2010/41/EU. Niniejszy wniosek

⁽⁵⁾ Dyrektywa Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22).

⁽⁶⁾ Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (Dz.U. L 373 z 21.12.2004, s. 37).

⁽⁷⁾ Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja preredagowana) (Dz.U. L 204 z 26.7.2006, s. 23).

⁽⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/41/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie stosowania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn prowadzących działalność na własny rachunek oraz uchylająca dyrektywę Rady 86/613/EWG (Dz.U. L 180 z 15.7.2010, s. 1).

⁽⁹⁾ Artykuł 1 ust. 1 i motywy 3-7 wniosku w sprawie równego traktowania.

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa Rady 79/7/EWG z dnia 19 grudnia 1978 r. w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego (Dz.U. L 6 z 10.1.1979, s. 24).

⁽¹¹⁾ Dyrektywa Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16).

⁽¹²⁾ COM(2020)152 final (https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_en).

⁽¹³⁾ COM(2020)565 final (https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-anti-racism-action-plan-2020-2025_en).

⁽¹⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/new-eu-roma-strategic-framework-equality-inclusion-and-participation-full-package_en.

⁽¹⁵⁾ COM(2020)698 final (https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/lesbian-gay-bi-trans-and-intersex-equality/lgbtiq-equality-strategy-2020-2025_en).

⁽¹⁶⁾ COM(2021)101 final (<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484>).

⁽¹⁷⁾ COM(2021) 615 final (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_4990). Zob. uzasadnienie, s. 4.

⁽¹⁸⁾ Artykuł 1 ust. 1 wniosku.

stanowi uzupełnienie przepisów UE przyjętych w dziedzinie praw ofiar, dostępu do ⁽¹⁹⁾wymiaru sprawiedliwości ⁽²⁰⁾ oraz zwalczania strategicznych powództw zmierzających do stłumienia debaty publicznej ⁽²¹⁾. W sprawozdaniu na temat praworządności z 2022 r. podkreślono, że organy ds. równości potrzebują strukturalnych gwarancji niezależności i wystarczających zasobów, aby skutecznie działać, a niektóre z tych organów w państwach członkowskich nadal borykają się z wyzwaniem ⁽²²⁾ ⁽²³⁾.

5. Niniejszą opinię EIOD wydano w odpowiedzi na konsultacje przeprowadzone przez Komisję Europejską 8 grudnia 2022 r. zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia UE o ochronie danych. EIOD z zadowoleniem przyjmuje odniesienie do tych konsultacji w motywie 50 wniosku dotyczącego równego traktowania i w motywie 49 wniosku dotyczącego równości szans. W tym względzie EIOD z zadowoleniem odnotowuje również, że przeprowadzono z nim już wcześniej nieformalne konsultacje zgodnie z motywem 60 EUDPR w sprawie projektu wniosku dotyczącego równego traktowania.

5. WNIOSKI

19. W świetle powyższego EIOD wydaje następujące zalecenia:

- (1) zwiększenie pewności prawa dla organów ds. równości poprzez uznanie art. 18 wniosków za podstawę prawną przetwarzania danych oraz wyraźne powiązanie z art. 9 RODO w odniesieniu do przetwarzania szczególnych kategorii danych osobowych;
- (2) wyjaśnienie zakresu art. 18 ust. 1 wniosków, tak aby obejmował on nie tylko gromadzenie, ale również późniejsze przetwarzanie danych osobowych przez organy ds. równości, w razie potrzeby;
- (3) zawarcie wyczerpującego wykazu wszystkich szczególnych kategorii danych osobowych w rozumieniu RODO, które mogą być przetwarzane na podstawie wniosków, a także doprecyzowanie odpowiednich i szczególnych środków ochrony praw podstawowych i interesów osoby, której dane dotyczą, wymaganych w art. 9 ust. 2 lit. g) RODO.

Bruksela, 2 lutego 2023 r.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI

⁽¹⁹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57).

⁽²⁰⁾ Dyrektywa Rady 2003/8/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w celu usprawnienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sporach transgranicznych poprzez ustanowienie minimalnych wspólnych zasad odnoszących się do pomocy prawnej w sporach o tym charakterze (Dz.U. L 26 z 31.1.2003, s. 41).

⁽²¹⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2022/758 z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie ochrony dziennikarzy i obrońców praw człowieka, którzy angażują się w debatę publiczną, przed ewidentnie bezpodstawnymi lub stanowiącymi nadużycie postępowaniami sądowymi („strategiczne powództwa zmierzające do stłumienia debaty publicznej”) (Dz.U. L 138 z 17.5.2022, s. 30).

⁽²²⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów Sprawozdanie na temat praworządności z 2022 r. Sytuacja w zakresie praworządności w Unii Europejskiej (COM(2022) 500 final) (https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2022-rule-law-report_en).

⁽²³⁾ Uzasadnienie, s. 6.